

Statenbrief

Datum

28 september 2021

Zaaknummer

2021-009959

Inlichtingen bij

Provincieloket

026 359 99 99

post@gelderland.nl

Blad

1 van 4

Onderwerp

Kader Beheer provinciale infrastructuur 2022-2025

Ambitie en thema

- Mobiliteit (Regionale Bereikbaarheid en Regionaal OV)

Thema

- Beheer, onderhoud en verbetering

Portefeuillehouder

Christianne van der Wal

Doel van deze brief

Gedeputeerde Staten verzoeken Provinciale Staten om:

- Kennis te nemen van deze Statenbrief

1 Inhoud voorstel (beoogd resultaat/doel)

De provincie Gelderland is als wegbeheerder verantwoordelijk voor de aanleg en het onderhoud van provinciale wegen, fietspaden en bruggen, etc. In de Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen 2017-2020 (PS2016-600) hebben uw Staten het kwalitatieve en financiële kader voor de provinciale wegen in Gelderland vastgesteld. Deze Nota is nu geactualiseerd en heeft een tweeledig doel:

- Hiermee wordt het minimum onderhoudsniveau en de financiële middelen voor de komende 4 jaar in de Begroting 2022 ter besluitvorming voorgelegd.
- Het geeft inzicht in de uitwerking van de beleidskaders (o.a. de Omgevingsvisie en de visie Bereikbaar Gelderland) voor onze uitvoerende werkzaamheden in het wegbeheer.

Deze Statenbrief is ter informatie. Besluitvorming over het onderhoudsniveau en de financiële middelen vindt plaats in de Begroting 2022 (onderdeel 'Aanvullende onderwerpen'). Vanwege het karakter van de periodieke actualisatie is het passend om dit nieuwe "Kader Beheer provinciale infrastructuur 2022-2025" (hierna 'Kader Beheer' genoemd) in de integrale afweging binnen de P&C-cyclus te agenderen voor besluitvorming. Het is hiermee dus onderdeel van de integrale oordeelsvorming en besluitvorming van de Begroting 2022 en is om die reden dan ook opgenomen in het ontwerpbesluit bij deze Begroting. Dit Kader gaat over de uitvoering van het beheer van onze provinciale wegen. Het betreft hiermee een uitwerking van de door U vastgestelde Kaders zoals Omgevingsvisie en visie Bereikbaar Gelderland. Het leek ons goed om dit Kader met deze aparte informerende Statenbrief aan u toe te zenden en daarmee aandacht te vragen voor de wijze waarop we in ons wegbeheer integraal willen bijdragen aan de doelen van de provincie. Er zijn op dit moment geen extra middelen nodig en het hierin beschreven kwaliteitsniveau is in grote lijnen hetzelfde als de afgelopen periode, zij het dat de Omgevingsvisie nu zijn doorvertaling heeft in dit Kader Beheer en daarmee accentverschillen worden aangebracht in de uitvoering.

In afwijking van de uniformiteit van de aan uw Staten ter besluitvorming voor te leggen documenten is gekozen voor de titel Kader, omdat het gaat om uitvoerende taken van de provincie.

2 Aanleiding

In 2020 had de Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen moeten worden geactualiseerd. Vanwege diverse ontwikkelingen die van invloed zijn op de integrale aanpak van onze infrastructuur is in de Perspectiefnota 2021 echter besloten om de looptijd van de Nota met een jaar te verlengen.

De functionaliteit van ons wegennet wordt beïnvloed door het samenspel van de conditie, de dienstverlening op en de inrichting van de wegen. Dit komt samen in een integrale werkwijze voor het beheer van onze wegen die we assetmanagement noemen. Naast de instandhouding en het functioneren van de weg zelf kan de provinciale infrastructuur ook bijdragen aan de bredere provinciale ambities, zoals de klimaatdoelen. In het “Kader Beheer Provinciale infrastructuur 2022-2025” dat wij nu ter besluitvorming in het kader van de begroting aan u voorleggen is een eerste aanzet gegeven voor deze bredere integrale visie en aanpak van het beheer van de provinciale infrastructuur.

Dit is een grote stap vooruit in ons denken over het beheer van de infrastructuur en de uitvoering. Vanuit de doorvertaling van Gaaf Gelderland is nu inzichtelijk gemaakt hoe we op integrale wijze in de trajectprogrammering uitvoering kunnen geven aan de diverse beleidsprogramma's van de provincie en daarmee de grote uitvoeringskracht van het beheer van onze provinciale wegen nog beter benutten. De actualisatie heeft geleid tot meer maatwerk en differentiatie in de uitvoering, zonder afbreuk te doen aan de verkeersveiligheid en het minimumonderhoudsniveau.

3 Bestaand beleid c.q. kader

De Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen 2017-2020 beschrijft wat het minimum-onderhoudsniveau is, welke activiteiten de provincie onderneemt om de infrastructuur op peil te houden en hoe deze activiteiten financieel zijn afgedekt. Dit kwaliteitsniveau is afgeleid uit de wet- en regelgeving en het beleid van de provincie, waarbij de focus is gericht op het technisch en functioneel instandhouden van de huidige infrastructuur.

Tijdens de looptijd van deze Nota zijn er verschillende beleidskaders opgesteld of geactualiseerd. In het voorliggende Kader Beheer informeren wij u hoe deze kaders, zoals de Omgevingsvisie 2018 (Gaaf Gelderland), de Visie voor een bereikbaar Gelderland (PS2020-289), de Werkwijze bomen langs wegen (PS2021-261), klimaatadaptatie, circulaire economie, stikstofaanpak en energietransitie door ons zijn uitgewerkt.

In de bijlage van deze Statenbrief vindt u ter kennisneming ook het ambtelijke Strategisch Assetmanagementplan (SAMP) waarin op meer detailniveau aangegeven is hoe we uitvoering willen geven aan dit integrale beheer van infrastructuur en aan welke provinciale beleidsdoelen we een bijdrage kunnen leveren.

4 Argumenten/afwegingen/risico's

“Dagelijks rijden vele inwoners van Gelderland over provinciale wegen naar het werk. Wegen waarvan we het vanzelfsprekend vinden dat ze goed onderhouden en veilig zijn. Wegen die gestrooid worden als het vriest. Wegen die ervoor zorgen dat we snel van A naar B kunnen rijden. Wegen die bijdragen aan een economische aantrekkelijke provincie maar die ook zorgen voor een scheiding tussen natuurgebieden. Dit zijn allemaal zaken waar de provincie een rol heeft. Dit betekent dat keuzes gemaakt moeten worden.”¹

¹ Onderzoek Rekenkamer Oost Nederland 'Grip op groot onderhoud' (2016)

Datum
28 september 2021

Zaaknummer
2021-09959

Blad
3 van 4

Het onderhoud van wegen en kunstwerken is een wettelijke kerntaak van de provincie waar veel geld in omgaat. Tegelijk laat dit citaat zien dat het beheer van de provinciale wegen een grote maatschappelijke waarde in zich heeft. Het vertrekpunt van de omgevingsvisie, een gezond, veilig, schoon en welvarend Gelderland, geeft dit ook aan. En bijvoorbeeld daarnaast dragen de bermen en bomen langs de wegen bij aan de natuurwaarden. In dit Kader Beheer zijn in de actuele belangrijkste kaders en de financiële planning opgenomen. Enkele belangrijke accenten worden hieronder kort aangestipt. In het Kader Beheer en het SAMP is dit verder uitgewerkt.

1. Provinciale wegen inzetten als instrument voor andere doelen provincie

Afgelopen jaren hebben we met de beschikbare middelen de kwaliteit van de wegen op orde kunnen houden. Tegelijk zijn we in staat geweest stappen zetten in de verduurzaming van de onderhoudswerkzaamheden. Het is goed om ook met andere ogen naar de provinciale wegen te kijken en na te gaan hoe onze infrastructuur ingezet kan worden om bij te dragen aan de grote duurzaamheidsambities en de doelen vanuit de “Visie voor een bereikbaar Gelderland”. Zo kan bijvoorbeeld de uitwerking programma Fiets de komende jaren impact hebben op het beheer van provinciale wegen, met name op de planmatige aanpak via trajectprogramming. Met de huidige beschikbare middelen voor het beheer en onderhoud van de wegen zijn we echter niet in staat om invulling te geven aan extra opgaven. De begroting in dit Kader Beheer is daarom gebaseerd op een ‘realistische bijdrage aan de provinciale doelen’. Dat wil zeggen: De infrastructuur wordt aangepast waar nodig om goed te kunnen blijven functioneren onder veranderende omstandigheden. Bij de maatregelkeuzen en uitvoeringsmethoden wordt nadrukkelijk gestuurd op de duurzaamheidsthema’s.

2. Differentiatie binnen wegbeheer

Gelet op de ervaringen tijdens de trajectverkenningen in de afgelopen jaren, de uitwerking van het Functioneel Kader Wegennet en de zoektocht om de middelen zo efficiënt mogelijk in te zetten, is gekeken naar het differentiëren van het onderhoud van wegen. Dit is in lijn met de uitgangspunten van de “Visie Bereikbaar Gelderland”. Dit beleidsvoornemen om meer uit te gaan van maatwerk en het slim benutten van de bestaande infrastructuur is voor de onderhoudswerkzaamheden verder uitgewerkt in dit Kader Beheer. Op termijn zal dit ertoe kunnen leiden dat op wegen zonder regionale functie vaker kleinschalig, groot onderhoud wordt uitgevoerd en daarmee de trajectperiode wordt opgerekt. Het visuele beeld van het asfalt zal daarmee minder homogeen worden, maar de veiligheid en het minimumkwaliteitsniveau is hierbij gewaarborgd door het niveau sober en doelmatig. Op termijn (vanaf 2025) verwachten we hiermee de trajectprogramming efficiënter kunnen inzetten en zal dit voor het asfaltonderhoud kunnen leiden tot lagere onderhoudskosten. In het Kader Beheer is aangegeven hoe we hier invulling aan willen geven (paragraaf 3.3).

5 Financiële consequenties

Bij het actualiseren van de onderhoudsbehoefte en de planning voor de werkzaamheden in de komende jaren, hebben we nadrukkelijk gekeken hoe we deze kunnen uitvoeren zonder aanvullende structurele budgetten. Bij het in beeld brengen van de beheerkosten zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Periode 2022 – 2025: ramingen van de geplande beheermaatregelen én het kwaliteitsniveau “sober en doelmatig”

Datum
28 september 2021

Zaaknummer
2021-09959

Blad
4 van 4

- Periode 2026 – 2030: normkosten.

Ook hebben we de gehanteerde uitgangspunten laten toetsen door een onafhankelijke marktpartij, De benodigde beheerkosten voor de periode 2022-2025 bedragen € 55,8 miljoen structureel per jaar. Voor de periode vanaf 2026 zijn op basis van de huidige inzichten de kosten structureel hoger en komen uit op gemiddeld € 60,8 miljoen per jaar. Ontwikkelingen zoals toepassing van differentiatie van beheermaatregelen of fluctuatie in grondstofkosten kunnen hierop invloed hebben.

Op basis van de exploitatie- en investeringsbegrotingen van de waterschappen bedragen de verwachte kosten voor het vaarwegbeheer € 2,548 miljoen per jaar voor de beschouwde periode 2022-2025. Voorheen werden de benodigde middelen voor dit vaarwegbeheer beschikbaar gesteld door het Programma Water. Deze zijn nu ondergebracht bij de Ambitie Economie en Mobiliteit, thema Beheer, onderhoud en verbetering. Daarom is het vaarwegbeheer nu ook opgenomen in dit Kader Beheer.

6 Proces en evaluatie

Besluitvorming over het voorliggende Kader Beheer provinciale infrastructuur 2022-2025 vindt plaats bij de Begroting 2022. Als er behoefte is aan een aanvullende toelichting, horen wij dat graag.

Met dit Kader Beheer wordt voldaan aan de richtlijnen van de toezichthouder op de provinciale begroting, de minister van Binnenlandse Zaken, waar het betreft de verantwoording van het onderhoud van kapitaalgoederen. Ook voldoen we hiermee aan de provinciale uitvoeringsregels van de Provinciale Financiële Verordening. Jaarlijks wordt in de Paragraaf Kapitaalgoederen in de Begroting aandacht besteed aan de uitvoering van het beheer. In 2025 zal het Kader en het SAMP worden geactualiseerd en aan u voorgelegd.

Gedeputeerde Staten van Gelderland
John Berends - Commissaris van de Koning
Miriam Nienhuis-van Doremaele - secretaris

Bijlagen:

- 1 Beleidskader Beheer Provinciale Infrastructuur 2022-2025
- 2 Strategisch Assetmanagementplan (SAMP)